

A Fővárosi Törvényszék

a Karsai Dániel Ügyvédi Iroda (1056 Budapest, Nyáry Pál utca 10. V/1.) meghatalmazott képviselő által képviselt

Transparency International Magyarország Alapítvány (1055 Budapest, Falk Miksa utca 30. IV/2.) felperesnek

dr. Nagy Kristóf kamarai jogtanácsos (1054 Budapest, Akadémia utca 3.) meghatalmazott képviselő által képviselt

Emberi Erőforrások Minisztériuma (1054 Budapest, Akadémia utca 3.) alperes ellen

költségtérítés felülvizsgálata iránt indított perében meghozta a következő

Í T É L E T E T

A bíróság a felperes által az alperes részére 2018. november 12. napján megküldött adatigénylése teljesítéséért az alperes által meghatározott költségtérítés összegét akként változtatja meg, hogy a költségtérítést mellözi.

Kötelezi továbbá a bíróság az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 254.000,- (Kettőszázötvennégyezer) forint perköltséget.

Az ítélet ellen a kézbesítésétől számított 15 napon belül fellebbezésnek van helye a Fővárosi Ítéltáblához, melyet az elsőfokú bíróságnál kell elektronikus úton benyújtani.

A másodfokú eljárásban a jogi képviselet kötelező, ezért a fellebbezést benyújtó félnek jogi képviselőt szükséges meghatalmaznia. Ha a fellebbezést benyújtó fél jogi képviselővel nem rendelkezik, a fellebbezést a bíróság hiánypótlási felhívás kiadása nélkül visszautasítja. A fellebbezést benyújtó fél pártfogó ügyvédi képviselet biztosítása iránti esetleges kérelmét a jogi segítségnyújtó szolgálatnál terjesztheti elő.

A másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, kivéve, ha a felek bármelyike tárgyalás tartását kéri, a bíróság azt indokoltnak tartja, vagy tárgyaláson fogatosítható bizonyítást kell lefolytatni. A fellebbező félnek a tárgyalás tartására irányuló kérelmét a fellebbezésében kell előterjesztenie. A fellebbező fél ellenfele a fellebbezés kézbesítésétől számított tizenöt napon belül tárgyalás tartását kérheti.

A felek kérelme alapján sem kell tárgyalást tartani, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 379. és 380. §-ban meghatározott okból kell hatályon kívül helyezni, a fellebbezés csak a perköltség viselésére vagy összegére, illetve a meg nem fizetett illeték vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, a fellebbezés csak a teljesítési határidővel vagy a részletfizetés engedélyezésével, illetve az előzetes végrehajthatósággal kapcsolatos, vagy a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul.

A bíróság a Pp. 148. § (4) bekezdése alapján külön is figyelmezteti a feleket, hogy az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény 31. § (6) bekezdése alapján soron kívül jár el, ezért a Pp. 148. § (3) bekezdés a) pontja alapján az ítélezési szünetre (december

24-től január 1-ig) vonatkozó Pp. 148. § (1)-(2) bekezdés szerinti rendelkezéseket nem lehet alkalmazni.

I N D O K O L Á S

Az alperesi minisztérium a látvány-csapatsportok támogatásával összefüggő ellenőrzési feladatokat ellátó szervezet.

Az alperes végzi a látvány-csapatsport országos sportági szakszövetsége (a továbbiakban: szövetség), a Magyar Olimpiai Bizottság, valamint a jelenértéken legalább 300 millió forint értékű sportfejlesztési program tekintetében a sportszervezetek támogatása és önereje rendeltetésszerű felhasználásának tételes ellenőrzését.

A szövetség a társasági adóról és az osztalékadóról 1996. évi LXXXI. törvény (a továbbiakban: Tao. tv.) 22/C. § (1) bekezdés c) pontjában meghatározott támogatás igénybevételére jogosult szervezet vonatkozásában – kivéve a Tao. tv. 22/C. § (9a) bekezdés szerinti esetet – összesítő elszámolást készít az ellenőrzés eredményéről az ellenőrzést követő 8 napon belül az alperes részére. Az összesítő elszámolás tételes ellenőrzése szintén az alperes feladata.

A felperes 2018. november 12. napján a Tao. tv. és a látvány-csapatsport támogatását biztosító támogatási igazolás kiállításáról, felhasználásáról, a támogatás elszámolásának és ellenőrzésének, valamint visszafizetésének szabályairól szóló 107/2011. (VI.30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) rendelkezéseire hivatkozást tartalmazó közérdekű adatigénnyelést élt az alperes felé. A felperes a következők szerint kért tájékoztatást az alperestől: „A Transparency International Magyarország Alapítvány tájékoztatást kér a Tao. törvény 4. § 44. pontja, illetve a 22/C. § (1) bekezdés szerinti látvány-csapatsport támogatás (a továbbiakban: támogatás) rendeltetésszerű felhasználása ellenőrzésének az eredményéről. Az alábbi konkrét kérdések megválaszolását kérjük:

- 1) Az országos sportági szakszövetségek pontosan mely támogatott szervezetek esetében és pontosan mekkora összegű támogatásnak állapították meg a Kormányrendelet 15. § (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott jogosulatlan igénybevételét.
- 2) Az országos sportági szakszövetségek támogatott szervezeteként pontosan mekkora összegű jogosulatlanul igénybe vett támogatás Kormányrendelet 15. § (1) bekezdése szerint történő befizetésének az elrendelésére irányuló javaslatot terjesztettek elő a sportpolitikáért felelős miniszternek.
- 3) Kérem, hogy küldje meg a Transparency International Magyarország Alapítványnak az országos sportági szakszövetségek által az ellenőrzés eredményéről a sportpolitikáért felelős miniszter részére készített valamennyi összesítő elszámolást.
- 4) Kérem, hogy küldje meg a Transparency International Magyarország Alapítványnak
  - a. a sportpolitikáért felelős miniszter által a támogatás nem rendeltetésszerű igénybe vétele miatt a támogatás és kamata állam részére történő befizetésére kötelezésről hozott valamennyi döntést
  - b. a látvány-csapatsport támogatásból egyes támogatott szervezeteknek a kizárása tárgyában hozott valamennyi döntést.
- 5) Kérem, hogy támogatott szervezetekénti bontásban adjon tájékoztatást arról, hogy a sportpolitikáért felelős miniszter hány esetben és mekkora összegű befizetési kötelezettségre vonatkozóan kezdeményezte a szabálytalanul igénybe vett és be nem fizetett támogatás és annak megnövelt összege, valamint kamata adók módjára történő behajtását

Az 1) kérdésre a választ olyan módon kérem megadni, hogy egyértelműen kiderüljön az, hogy pontosan melyik országos sportági szakszövetség melyik támogatott szervezet esetében és az érintett támogatott szervezeteként pontosan mekkora összegű támogatás jogosulatlan igénybe vételét állapította meg.

A 2) kérdésre a választ olyan módon kérem megadni, hogy egyértelműen kiderüljön, hogy pontosan melyik országos sportági szakszövetség melyik támogatott szervezet esetében pontosan mekkora összegre vonatkozó befizetési kötelezettséget állapított meg.”.

Az alperes 2018. november 27-én kelt válaszlevelében arról tájékoztatta a felperest, hogy az adatigénylés az

alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevételével jár, így az adatigénylés teljesítése abban az esetben lehetséges, ha a felperes vállalja 3.147.454,- forint megelőlegezését. Az alperes visszajelzést kért a költségek előlegezésének a vállalásáról. Az adatok közérdekűségét, illetőleg saját adatkezelői mivoltát nem vitatta.

A felperes 2018. december 14-én kelt levelében nyilatkozott az adatigénylés fenntartásáról, rögzítette, hogy az alperes által meghatározott költségtérítést felháborítósnak tartja és kérte annak elengedését.

Az alperes 2018. december 19-én kelt válaszlevelében tájékoztatta a felperest, hogy csak abban az esetben van mód az adatok kiadására, ha a felperes nyilatkozik arról, hogy vállalja a költségtérítést. Amennyiben ez nem történik meg, úgy visszavontnak tekinti az adatigénylést. Közölte a felperessel, hogy az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 29. § (3a) bekezdése szerint az adatigénylés fenntartására akkor van lehetőség, ha az adatigénylő a költségtérítés befizetését vállalja, és azt az adatkezelő által megállapított, legalább 15 napos határidőben az adatkezelő részére megfizeti.

A felperes keresetében kérte, hogy a bíróság a 2018. november 12-én az alperes részére megküldött adatkérésben foglalt közérdekű adatok kiadásáért az alperes által meghatározott költségtérítés összegét vizsgálja felül és változtassa meg akként, hogy annak összegét 0,- forintban határozza meg.

Érvényesíteni kívánt jogaként Infotv. 31. § (7) bekezdésének második mondatát határozta meg. Keresete alapjául hivatkozott továbbá Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) 39. cikk (2) bekezdésére és VI. cikk (3) bekezdésére, az Infotv. 3. § 5. pontjára, 26. § (1) bekezdésére, 28. § (1) bekezdésére, 29. § (4) bekezdésére, 29. § (5) bekezdésére, 30. § (5) bekezdésére, 31. § (1) bekezdésére, 31. § (3) bekezdésére, valamint a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról 2010. évi XLIII. törvény 1. § (2) bekezdés a) pontjára.

Az általa sérelmezett költségtérítéssel összefüggésben kifejtette, hogy annak összege – anyagi teljesítőképességének korlátai miatt – részben gátolja a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő jogát. Kifogásolta, hogy közérdekű adatigénylésre érkezett alperesi válasz nem részletezi, hogy a költségtérítés összege miből tevődik össze, nem látható, hogy az alperes hány munkaórával és munkavállalóval kalkulál, illetve milyen adatmennyiséget számít egy órára. Az alperes utóbb előadott kimutatásával kapcsolatban rögzítette, hogy az mindaddig súlytalan, ameddig az alperes nem bocsátja rendelkezésre a teljes szervezeti létszámát. Álláspontja szerint „kiemelten releváns”, hogy az alperes által példaként hozott munkatársak száma hogyan aránylik a teljes létszámhoz. Másodsorban előadta, hogy – az alperes által hivatkozott – a Kormányrendelet 4. §-a alaptörvény-ellenes, mert alkotmányellenesen korlátozza a közérdekű adatok megismeréséhez való jogot, azonban az eljárás elhúzódnásának elkerülése végett nem élt olyan indítvánnyal, hogy a bíróság az Alkotmánybírósághoz, vagy az Európai Unió Bíróságához forduljon.

Hivatkozott a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban: NAIH) NAIH/2018/3/8/V. számú állásfoglalására. Ez alapján rögzítette, hogy a közfeladatot ellátó szervek közérdekű adatigénylések teljesítésekor nem szolgáltatást nyújtanak, hanem az Alaptörvényben meghatározott alapvető jogból eredő kötelezettségeiket teljesítik, valamint az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítésről szóló tájékoztatásnak kellően részletesnek kell lennie, abban fel kell tüntetni minden olyan indokot és költségelemet, amelyek a megállapított összeg megalapozottságát támasztják alá.

A Fővárosi Ítéltábla 8.Pf.20.135/2018/4. számú határozatára alapozva állította, hogy amennyiben aránytalan munkaerő ráfordításra hivatkozik az alperes, úgy ezen hivatkozás alapjául rendelkezésre kell állnia már a költségtérítés közlésekor a részletes kimutatásnak. Sérelmezte, hogy a kimutatás csak az eljárás során került birtokába, így álláspontja szerint az alperes ezzel is megsértette az Infotv. 29. § (4) és (5) bekezdésében foglalt követelményeket. Állította, hogy az alperes alapfeladatai körét túl szűken értelmezte. Hivatkozott az Alkotmánybíróság gyakorlatára, mely szerint a közérdekű adatok megismeréséhez való alapjog korlátozásának pusztán adminisztratív jellegű megfontolások nem képezhetik indokát.

A NAIH 2018. évi beszámolójának 120. oldalán írtakra hivatkozva állította, hogy az adatigénylés szükségképpen munkaerő-ráfordítás igényel, azonban pusztán a munkateher okán nem jár költségtérítés az adatkezelőnek. Hangsúlyozta, hogy a felperesi adatkérés teljesítése az alperes alaptevékenységéhez tartozik. Az alperesi érvelésre előadta, hogy érthetetlen, hogy az alperes miért kívánt 50 doboz papírt a terhére elszámolni, amikor a papír alapú dokumentumok digitalizálására fordítandó időt sérelmezte.

Életszerűtlennek vélte, hogy csak papír formátumban áll rendelkezésre az adathalmaz, azonban amennyiben így is van, akkor ezt az alperesnek kell bizonyítania. Kétségesnek tartotta az alperes azon hivatkozását, hogy rendszerezésük alapját nem az adja, hogy van-e visszafizetési kötelezettsége a szervezetnek, mivel ebben az esetben a sportért felelős miniszter nem tud eleget tenni annak a kötelezettségének, hogy a meg nem fizetett tartozások behajtásáról határozzon. Hangsúlyozta, hogy a fel nem használt támogatások, illetőleg jogosulatlanul felhasznált támogatások utáni fizetési kötelezettségek teljesítése is az alperes külön erre vezetett számlájára történik, ezért még kevésbé érhető, hogy miért nem elkülönítetten kerül sor a nyilvántartásra. Az alperes humánerőforrás létszámára, valamint feladatok mennyiségére vonatkozó előadásával összefüggésben kifejtette, hogy az alperes alapfeladatait sem tudja ellátni megfelelően, és az aránytalan munkaerőforrás igénybevétele nem az adatkérésből, hanem a szükségesnél kisebb munkavállalói létszámból fakad. Az alperes azon hivatkozására, miszerint a megismerni kívánt dokumentumok egy része tartalmazhat korlátozottan megismerhető adatokat előadta, hogy ez egyrészt – amíg az alperes nem bocsátja azokat rendelkezésre zárt csatolás formájában – súlytalan, másrészt pedig nem hivatkozható üzleti titok az Infotv. 27. § (3) bekezdése és alapvetően a közpénzek elköltésének megismerése iránti alapjogi igény érvényesítése szempontjából sem. Az alperes által rendelkezésre bocsátott képfelvételekkel kapcsolatban előadta, hogy azok a konkrét átvizsgálendő irattartalmat nem bizonyítják.

Az alperes írásbeli ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Rögzítette, hogy a látvány-csapatsport támogatási rendszerének jogszabályi alapjait a sportról szóló 2014. évi I. törvény (a továbbiakban: Sport tv.); a Tao. tv.; valamint a Korm. rendelet biztosítja.

Kifejtette, hogy 2016 júliusától végzi a szövetség, a Magyar Olimpiai Bizottság, valamint a 300 millió forint feletti programértékű programmal rendelkező sportszervezetek támogatása és önereje rendeltetésszerű felhasználásának tételes ellenőrzését.

Előadta, hogy a Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése értelmében a Tao. tv. 22/C. § (1) bekezdés *b)-d)* pontjaiban meghatározott támogatás igénybevételére jogosult szervezet támogatása esetén – amennyiben a támogatás igénybevételére jogosult szervezet sportfejlesztési programja jelenértékén nem éri el a 300 millió forintot – az elszámolást tételesen ellenőrző szervezet a szövetség. A Sport tv. 22. § (2) bekezdés *f)* pont *ff)* alpontja értelmében a szövetség összesítő elszámolást készít az ellenőrzés eredményéről az ellenőrzést követő 8 napon belül a sportpolitikáért felelős miniszter részére.

Kiemelte, hogy a sportpolitikáért felelős miniszter részére felterjesztett és általa lezárt dokumentumok összessége előzetes becslések szerint meghaladja a 20 iratfolyómétert. Tekintettel arra, hogy a szövetségek ezt a nagy mennyiségű iratanyagot papír alapon terjesztették fel, azok az alperesnél nem állnak digitalizált formában rendelkezésre. A felperes adatigénylése úgy teljesíthető, hogy az iratanyag sokszorosítását követően a felperes által nem megismerhető adatok felismerhetetlenné tételére, majd az így anonimizált iratok digitalizálására kerül sor, figyelemmel arra, hogy az adatigénylés szerint a felperes az adatok elektronikus úton történő megküldését kérte.

Hangsúlyozta, hogy a nyilvántartott elszámolások rendszerezési alapját nem az adja, hogy a támogatott szervezetnek volt-e nem szabályszerű vagy nem rendeltetésszerű felhasználásból eredő visszafizetési kötelezettsége. Rámutatott, hogy az adatigénylés az iratok – a korlátozottan megismerhető adatok feltárására is kiterjedő – tételes átvizsgálásával teljesíthető.

Hivatkozott arra, hogy az Emberi Erőforrások Minisztériuma Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 16/2018. (VII.26.) EMMI utasítás értelmében a felperesi adatigénylés teljesítése nem tartozik a szakmai szervezeti egység alapfeladatainak a körébe, így annak teljesítése az alapfeladatok ellátását veszélyezteti. Erre tekintettel az adatigénylés teljesítéséhez szükséges feladatok végrehajtására munkaidőn túl van az illetékes szervezeti egységnek lehetősége, melynek létszámát utóbb 10 főben határozta meg.

Leszögezte, hogy az ellenőrzést végző referensi létszám és a beérkezett programok számának növekedése az egy főre jutó programok számának drasztikus növekedését idézte elő.

Kiemelte, hogy 2016-ban a ellenőrizetlen programok száma 197 darab volt, 2019 júniusában 423 darab. Az ügyek feldolgozottsági szintjére vonatkozó táblázatot bocsátott rendelkezésre, melyben levezette, hogy az ügyek feldolgozottsági szintje 45 % körül van, melyről pozitív elmozdulás nem várható, illetve a lezáratlan programok göngyölítése jelentős kockázatot jelent. A lezáratlan, illetve a jelenleg zajló elszámolások benyújtása várhatóan 2019 augusztusának végére 311 darabra tehető, mely megközelítőleg 31 sportfejlesztési programot jelent referensenként, melybe beleértendőek a szövetségi elszámolások is. Tapasztalatai alapján ugyanakkor 15 program egyidejű ellenőrzését lehet megfelelő színvonalon ellátni. Ezen

felüli programszám kikényszerített prioritásokat és halasztott eljárást eredményez. További nehézséget okoz, hogy az elszámolás benyújtására kötelezett támogatott szervezetek programjai egyes esetekben hiánypótlásra kerülnek, a hiánypótlásra adott válasz beérkezéséig pedig az ellenőrzés nem folytatható és nem zárható le. Szintén nehézségként hivatkozott arra, hogy programok több támogatási időszakot ölelnek fel, melyek különálló egységet képezve kerülnek ellenőrzésre és elszámolásra. A 300 millió forint alatti programokkal összefüggésben kifejtette, hogy a felterjesztés tartalmazhat számlákat, bankszámlakivonatokat, szerződéseket, egyéb üzleti titkokat és jogi dokumentumokat, valamint tartalmazhat részelszámolást, javító felterjesztést, több időszakot magában foglaló dokumentumot. A közérdekű adatigényléshez hozzávetőlegesen 40-45 doboznyi (4785 darab felterjesztés), körülbelül 20 folyóméter dokumentáció előkészítése, fénymásolása, anonimizálása és szkennelése szükséges.

Vitatta az felperes állítását, miszerint a 2018. december 19. napján kelt levelében törvénysértő módon nem állapított meg fizetési határidőt, mivel a felperes válaszlevelében a költségtérítés teljes összegének az elengedését kérte, ezért álláspontja szerint nem keletkezett kötelezettsége a fizetési határidő megállapítására. Megjegyezte, hogy a felperest arról is tájékoztatta, hogy a tájékoztatás kézhezvételétől számított 30 napon belül még van lehetősége nyilatkozni az adatigénylés Info tv. 29. § (3a) bekezdése szerinti fenntartásáról.

Kiemelte, hogy a NAIH állásfoglalásai nem bírnak kötelező erővel, egyidejűleg hivatkozott a NAIH 2017/2365. számú döntésére, mely szerint az adatigénylés tárgyának vizsgálata jogorvoslati eljárásban is teljeskörűen vizsgálendő, mert e nélkül a bíróság nem foglalhatja állást érdemben az adatkiadás tárgyában. Kifejtette, hogy nem az adatkezelés, hanem az adatok összeállítása nem képezi alapfeladatát, és ez okozza a munkaerő aránytalan mértékű igénybevételét. Ezzel kapcsolatban hivatkozott arra is, hogy munkaerő igénybevételét nem a teljes apparátusára vetíti le, hanem az adatkezeléssel foglalkozó szervezeti egységre, mivel a 17/2002. EMMI utasítás és a 26/2019. EMMI utasítás is azt rögzíti, hogy az adatok összeállításáért az a szervezeti egység felel, ahol az adatokat kezelik. Előadta, hogy adatigénylés teljesítéséhez azért van szükség papírra, mert először az anonimizáláshoz az iratok lefénymásolására van szükség, utána azok felismerhetetlenné tételére, majd a másolatnak a digitalizálására. Rögzítette, hogy az adatigénylés 4. és 5. pontjában foglalt, minisztérium által kiállított iratok is papír alapúak. Rendelkezésre bocsátotta a munkaerő-ráfordítás költségének levezetését tartalmazó táblázatot, a „Sporttámogatási és Ellenőrzési Főosztály feladatai az Emberi Erőforrások Minisztériuma Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 16/2018. (VII.26.) EMMI utasítás alapján” elnevezésű okiratot, a tételes elszámolás komplexitásának bemutatására a „Támogatás rendeltetésszerű és szabályszerű felhasználását alátámasztó dokumentumok jegyzéke” elnevezésű okiratot, valamint fényképfelvételeket. Előadta, hogy az általuk használt nyilvántartási rendszerben iktatószámok és az akta holléte alapján lehet keresni. Az egyes akták között a megkülönböztető ismérv maga az ügyszám, illetve a perképviselési osztály tekintetében a titkársági ügyintéző Microsoft Office Excel táblázatban további ismérvek alapján teszi egyszerűbben megtalálhatóvá az aktákat.

A kereset alapos.

A bíróság a tényállást a **Polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény** (a továbbiakban: Pp.) **279. § (1) bekezdése** alapján állapította meg a **Pp. 265. § (1) bekezdésében** írt bizonyítási szabály alapulvételével.

A peres felek között nem volt vitatott, hogy az alperesi minisztérium a látvány-csapatsportok támogatásával összefüggő ellenőrzési feladatokat ellátó szervezet. A felek egyezően adták elő, hogy a felperes 2018. november 12-én a perben csatolt okirat szerinti tartalommal küldött adatigénylést az alperesnek, melynek teljesítését az alperes 2018. november 27-én kelt levelében a szintén csatolt tartalmú válaszában költségtérítés megfizetéséhez kötött. A felek úgyszintén egyező tényelődást tettek a 2018. december 14-én, és 2018. december 19-én kelt levelek tartalmára, továbbá arra, hogy a felperes határidőben fordult a bírósághoz. A felek között nem volt vitatott, hogy az adatigénylésben kért adatok közérdekű adatnak, az alperes pedig adatkezelőnek minősült. Mindezek alapján a bíróság e tényeket a **Pp. 266. § (1) bekezdése** alapján valónak fogadta el.

A felek között vitatott volt, hogy az adatigénylés teljesítéséért az alperes által meghatározott összegű költségtérítés megalapozott volt-e.

Az adatkezelő az **Infotv. 29. § (4) bekezdésében** meghatározott feltételek fennállása esetén az adatigénylés teljesítését költségterítés megfizetésétől teheti függővé, mely költségterítés összegének felülvizsgálata érdekében az igénylő bírósághoz fordulhat [**Infotv. 31. § (1) bekezdés**]. A felperes ennek okán terjesztette elő keresetét, és a jogvita kereteinek a perfelvételi szakaszban történt meghatározása alapján a bíróság vizsgálata a költségterítés megalapozottságának vizsgálatára irányult, melynek során qaz alábbiakra kellett figyelemmel lenni.

Az Alaptörvény 28. cikke szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuláját, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak. A jogszabályok preambuluma, illetve a jogszabály megalkotására irányuló javaslat indokolása megfelelő és autentikus forrása a jogalkotói cél feltárásának. A törvény ezen források feltárását, értelmezési segédletként való használatát teszi kötelezővé a bíróságok részére a jogalkalmazási tevékenység során.

Az Infotv. eredetileg is tartalmazta a költségterítés megállapításának lehetőségét a másolat készítéséért, mely a javaslat szerint a nagy terjedelmű másolatra szolgáltatását érintette az indokolatlan igénylésekből eredő felesleges költségek elkerülése érdekében. Az Infotv. a 2015. évi CXXIX. törvénnyel történt módosítását követően a költségterítés megállapítását már általánosságban tette lehetővé. E törvény indokolása általános indokolásában rögzítette, hogy a törvény célja olyan módosítások végrehajtása, amelyek amellelt, hogy az alapjogok védelmének garanciáit erősítik, az adatkezelők érdekeit is megfelelően figyelembe veszik. A közérdekűadat-igénylések egyes esetekben olyan adatokra vonatkoznak, amelyek vitathatatlanul közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatnak minősülnek, azok az adatkezelő kezelésében vannak, azonban az igény teljesítése túlmutat egy egyszerű műveleten (pl. az adatokat tartalmazó adathordozóról történő másolat elkészítésén). Ide sorolhatók azon igénylések, amelyek során pusztán annak megállapítása is az adatkezelő részéről érdemi munkaerőforrás ráfordítását igényli, hogy az igényelt adatok rendelkezésre állnak-e és azok közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatként megismerhetőek-e, de azon igénylések is ide tartoznak, amelyek megfelelő teljesítéséhez nagy számú adathordozó vagy adatbázis áttekintése és a kért adatok leválogatása szükséges. Mindezekre tekintettel a törvény a hatályos szabályokat kiegészítve jogkövetkezményeket fűz azon esetekhez is, amelyek során az adatigénylés teljesítése a közfeladatot ellátó szerv alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevetelével jár. Ezen jogkövetkezmények egyrészt az adatigénylés teljesítésére vonatkozó határidő (egy alkalommal 15 nappal) történő meghosszabbításának lehetőségét biztosítják az adatkezelő részére, másrészt lehetővé teszik, hogy az adatigénylés teljesítését az azzal kapcsolatban felmerült költségek előzetes megtérítésének feltételéhez kösse. Az utóbbi lehetőséget – a jelentősebb összegű költségterítés megfizetésének esetleges elmaradásából eredő pénzügyi és adminisztratív következmények, jogviták elkerülése érdekében – a törvény azon esetre nézve is biztosítja, ha az adatigénylésért fizetendő költségterítés mértéke a Kormány rendeletében meghatározandó összeget meghaladja.

Az **Infotv. 29. § (4) bekezdésében** rögzített szabállyal a munkaerő-ráfordításért megállapítható költségterítés lett bevezetve arra az esetre, ha az adatigénylés teljesítése a közfeladatot ellátó szerv alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevetelével jár. Az ezt követő szakaszban pedig rögzítésre kerültek a figyelembe vehető költségelemek, azok megállapítható mértékét pedig a **301/2016. (IX.30.) Korm. rendelet** (a továbbiakban: Korm. r.) határozta meg.

Lényeges ugyanakkor rögzíteni, hogy a közfeladatot ellátó szervezeteknek a közérdekű adatigénylések teljesítésekor alapesetben a normál napi működés keretében ingyenesen kell az igényelt adatokat az állampolgárok rendelkezésére bocsátaniuk. Az adatigénylés teljesítése bizonyos mértékű munkaerő-ráfordítást szükségképpen igényel, amely a közérdekű adatok megismeréséhez fűződő alapjog intézményi biztosításának a velejárója. Csak a négy munkaórát meghaladó munkaerő-ráfordítás költsége számítható fel az adatigénylővel szemben, az is csak akkor, ha az adatigénylés teljesítése a közfeladatot ellátó szerv tevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevetelével jár. Ennek megítélése minden esetben az összes körülmény körütekintő mérlegelésével állapítható meg (BDT2019.4074.).

Az Alkotmánybíróság a II/1808/2016. számú ügyben hozott határozatában kimondta, hogy: „A jogalkotó egyrészt meghatározta, hogy mi tekinthető munkaerő-ráfordításnak: munkaerő-ráfordításként az igényelt adat felkutatásához, összesítéséhez és rendszerezéséhez, az igényelt adat adathordozójáról másolat készítéséhez és a másolaton a meg nem ismerhető adatok felismerhetetlenné tételéhez szükséges időtartam vehető figyelembe [Korm. r. 3. § (2) bekezdés; 3. § (3) bekezdés az elektronikus úton teljesített adatigénylés esetében a másolat készítéséhez szükséges időtartam figyelembe vételének lehetősége]. Másrészt a jogszabály előfeltételként rögzíti, hogy munkaerő-ráfordítás költségként történő felszámítására kizárólag abban az esetben van lehetőség, ha az adatigénylés teljesítése a közfeladatot ellátó szerv alaptevékenységének ellátásához szükséges munkaerőforrás aránytalan mértékű igénybevételével jár [Infotv. 29. § (5) bekezdés c) pont], továbbá az első 4 munkaóra eleve nem számolható fel [Korm. r. 3. § (1) bekezdés]. Az Infotv. tehát abból indul ki, hogy bár a közérdekű adatigénylés teljesítése szükségképpen együtt jár bizonyos mértékű munkaerő-ráfordítással, de a költségek csak különösen indokolt esetben háríthatóak át az adatigénylőre. ...A munkaerő-ráfordítás összegét tehát a konkrét munkafolyamat alapján kell kiszámolni, amelynek során nemcsak azt kell figyelembe venni, hogy hány személy vett részt az adatigénylés teljesítésében és ők összesen mennyi munkaórát töltöttek a feladat elvégzésével. A költségterítés összegét az érintett személy(ek) egy munkaóra eső munkaerőköltsége is befolyásolja. Az összeg megalapozottságát és így a transzparenciát alátámasztandó az adatkezelőnek – a NAIH vonatkozó gyakorlatát is figyelembe véve – ki kell mutatnia, hogy „hány fő, hány munkaóráját számolták el, és munkakörhöz kapcsolódó személyenkénti bontásban munkaóránként mekkora összeget vettek figyelembe”.

Az **Infotv. 31. § (2) bekezdésének** a **Pp. 265. § (1) bekezdésében** rögzített, a bizonyítási érdek általános szabályához képest speciális szabálya alapján az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségterítés összegének megalapozottságát az alperesi adatkezelőnek kellett bizonyítania. A bizonyítás szükségessége a fél által tényállítások megtételét és azoknak az ellenérdekű fél általi vitatott voltát feltételezte. A tényállítások megtétele az alperes által több részletben valósult meg, a felperesi vitatás ugyanakkor konzekvens volt.

Az alperes írásbeli ellenkérelmében [3. számú irat], valamint előkészítő iratában [11. számú irat] előadottak szerint a költségterítés összegét az alapján tartotta megalapozottnak, hogy

- a kért dokumentumok papír alapon állnak rendelkezésre, illetve nagy mennyiségűek, a 20 iratfolyómétert is meghaladják;
- rendszeresített nyilvántartás hiányában az adatigénylés az iratok tételes átvizsgálásával teljesíthető;
- a kért dokumentumok tartalmazhatnak titokvédelemmel érintett adatokat, ezért az adatigénylés az iratok tételes átvizsgálásával teljesíthető;
- az ellenőrzést végző referensi létszám 10 fő;
- az ellenőrizetlen programok száma folyamatosan növekedik, az ügyek feldolgozottsági szinte 45 % körüli.

Az alperes perfelvételi nyilatkozatainak hiányos volta a bizonyítékok, bizonyítási indítványok körében is jelentkezett. Mivel az alperes perfelvételi nyilatkozata nem terjedt ki fenti lényeges tényállítások vonatkozásában a bizonyításra, ezért a bíróság az anyagi pervezetés [**Pp. 237. § (2) bekezdés első fordulata**] körében – az **Infotv. 31. § (2) bekezdésében** foglalt bizonyítási szabály alapulvételével – tájékoztatta az alperest, hogy a költségterítés mértékének bizonyítása az ő bizonyítási érdekkörébe tartozik. Szintén tájékoztatta, hogy a 2019. szeptember 19. napján megtartott tárgyaláson A/3. alatt felmutatott, majd a 10. számú irat mellékleteként A/2. sorszám alatt csatolt dokumentum nem okirati bizonyítékot, hanem tényállás-előadása kibontását, tehát újabb tények állítását foglalta magában [9. számú tárgyalási jegyzőkönyv]. A bíróság a **Pp. 192. § (4) bekezdése** szerinti előkészítő irat előterjesztésére hívta fel az alperest, illetve lehetőséget biztosított számára, hogy további perfelvételi nyilatkozatot tegyen, egyúttal figyelmeztetve a **Pp. 183. § (6) bekezdésében** foglaltakra [9. és 17. számú tárgyalási jegyzőkönyv]. Az alperesnek mind előkészítő iratban, mind a perfelvételi tárgyalásokon – adott esetben a **Pp. 183. § (5) bekezdésének** terhe mellett – lehetősége volt perfelvételi nyilatkozat megtételére, így – perfelvételi nyilatkozat lévén – bizonyítás indítványozására és bizonyítási indítvány rendelkezésre bocsátására is [**Pp. 183. § (1) bekezdés**].

Az alperes perfelvételi nyilatkozatai közül az írásbeli ellenkérelmének mellékleteként csatolt [A/2. számú melléklet] kimutatás, valamint 2019. szeptember 19. napján megtartott tárgyaláson felmutatott [9. számú tárgyalási jegyzőkönyv], majd a 10. számú irat mellékleteként csatolt [A/2. számú melléklet] kimutatás, úgyszintén a 14. számú iratban előadott kimutatás az alperes részletezett tényelőadásait tartalmazta. A fenti alperesi tényelőadások a perben nem minősültek okirati bizonyítéknak [**Pp. 268. § (2) bekezdés**], ezért azokkal összefüggésben okirati bizonyításnak [**Pp. 267. §**] nem volt helye.

A rendelkezésre bocsátott képfelvételek [10. számú irat A/3. mellékletei] a **Pp. 268. § (2) bekezdése** értelmében bizonyítási eszköznek minősültek. A bíróság azonban azokból nem tudta megállapítani, hogy a képfelvételeken szereplő nagy mennyiségű – dobozokban elfekvő – iratanyag a felperes adatigénylésével összefüggő dokumentumok-e egyáltalán, illetve azok közül melyek az adatigényléssel érintett dokumentumok. Ezért a bíróság a rendelkezésre bocsátott képfelvételeket csak úgy értékelhette, hogy azok nem alkalmasak az alperesi tényállítások alátámasztására.

A bíróságnak tekintettel kellett lennie az anyagi pervezetés **Pp. 237. § (4) bekezdésében** rögzített korlátaira, továbbá arra, hogy a felek az anyagi pervezetés eredményét perbeli cselekményeik megtételekor szabadon használhatják fel, így a perben a fél jogosult eldönteni, hogy a kapott tájékoztatás birtokában kíván-e bizonyítási indítványt tenni. Előterjesztett bizonyítási indítvány hiányában azonban a bíróság a rendelkezési elv és az anyagi pervezetés korlátaira figyelemmel nem volt köteles az anyagi pervezetés eszközeivel ismételtelen élni.

Az alperesnek a bizonyítatlanság jogkövetkezményét kellett viselnie, ezért a bíróság az **Infotv. 31. § (6) bekezdése** alapján az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségtérítés összegét akként változtatta meg, hogy a költségtérítést mellőzte.

A bíróság perköltségről történő rendelkezése a **Pp. 83. § (1) bekezdésén** alapul, mely alapján – figyelemmel arra, hogy a felperes teljes egészében pernyertes lett – a bíróság az alperest kötelezte a perköltség viselésére.

A felperes oldalán – a csatolt megbízási szerződés alapján – felmerült 585.000,- forint + ÁFA (157.960,- forint), összesen 742.950,- forint, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontján alapuló ügyvédi munkadíj [16. számú költségjegyzék]. A bíróság a felperes beadványainak számára, illetve a költségtérítés felülvizsgálatára vonatkozó jogi okfejtéseinek terjedelmére figyelemmel az ügyvédi munkadíjat 200.000,- forint + ÁFA (54.000,- forint) összegre mérsékelte, melyet 10 munkaórával számolva, 20.000,- forint óradíj alapulvételével határozott meg. Mindezek alapján a bíróság az összesen 254.000,- forint perköltség viselésére pervesztes alperest kötelezte.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 57. § (1) bekezdés o) pontja értelmében a per illetékmentes, ezért a bíróság az illeték viseléséről nem rendelkezett.

Az ítélet elleni fellebbezési jog a **Pp. 365. § (2) bekezdés a)** pontján alapul.

Budapest, 2019. november 14.

dr. Palotás Gergely Péter sk.
bíró